HÖGSKOLAN I BORÅS

Litteracitet och lärande i ett andraspråksperspektiv
Literacy and learning from an L2 perspective

7,5 högskolepoäng
7,5 credits

Ladokkod: CSVAL1
Revision: 2.0
Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom pedagogiskt arbete 2023-12-14
Gäller från: HT 2024

Nivå: Grundnivå
Huvudområde (successiv fördjupning): Svenska som andraspråk (G1F)
Utbildningsområde: Undervisning
Ämnesgrupp: Svenska som andraspråk
Förkunskapskrav: Grundläggande behörighet
Godkänt resultat om minst 22,5 hp från kursen Svenska som andraspråk för lärare, 1-30 hp.
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

I kursen belyses skolans språkbruk ur ett andraspråksperspektiv. I kursens första moment behandlas hur en språklig explicit stöttning kan bidra till att andraspråkselever utvecklar en behärskning av olika skolgenrer. Med utgångspunkt i Systemisk Funktionell Lingvistik (SFL) och genrepedagogik förklaras den litteracitetsutveckling som elever förväntas genomgå under skolåren. I kursens andra moment visas hur ämneskunskap uttrycks via verbalspråk, men också via andra modaliteter såsom gester, bilder och tabeller. I kursen belyses hur en språklig explicit stöttning kan bidra till att elever utvecklar en förtrogenhet med skolans olika specialiserade ämnesspråk. Vidare redogörs för hur den språkliga stöttningen behöver anpassas till elevers olika förutsättningar och behov samt till uppgifters kognitiva svårighetsgrad.

Mål

1. Kunskap och förståelse
1.1 redogöra för grundläggande kunskaper i SFL, såsom hur språkets tre metafunktioner bildar ett register.
1.2 redogöra för grundläggande kunskaper i genrepedagogiken såsom registermodellen, basgenrer och cirkelmodellen.
1.3 redogöra för vad som kan utmana elevers möte med skolspråket, och hur skolspråket skiljer sig från vardagsspråket.
1.4 motivera varför ämneslärare behöver ha kunskap om ämnesspråket.
1.5 redogöra för hur ett språkligt fokus ger ökade förutsättningar att lära sig ett visst ämnesinnehåll

2.Färdighet och förmåga
2.1. analysera och producera texter i tal och skrift inom olika genrer där språk och struktur uppfyller krav på såväl skriftspråklig korrekthet som genre- och situationsanpassning.
2.2 planera en genreundervisning i ett visst skolämne med ett visst ämnesinnehåll utifrån cirkelmodellen i syfte att stötta andraspråkselevers litteracitetsutveckling.
2.3 redogöra för hur olika modaliteter kan användas, och eventuellt samspela, för att stötta elevers ämneslärande.
2.4 motivera och problematisera vilken språklig stöttning olika elever kan vara i behov av.

3.Värderingsförmåga och förhållningssätt
3.1 värdera elevers tidigare språk, erfarenheter och kunskaper som en resurs i deras litteracitetsutveckling.
3.2. värdera samverkan mellan sva-lärare, andra ämneslärare och studiehandledare.
3.3. visa förmåga att problematisera genrepedagogik.

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av:
föreläsningar, workshops, seminarier och redovisningar

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

Genrepedagogik i ett andraspråksperspektiv
Lärandemål: 1.1, 1.2, 2.1, 3.1, 3.3
Högskolepoäng: 4
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd
Övrigt: Skriftlig inlämning (IN01)

Ämnesspråk i ett andraspråksperspektiv
Lärandemål: 1.3,1.4, 1.5, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2
Högskolepoäng: 3,5
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd
Övrigt: Skriftlig inlämning och muntlig redovisning (IN02)

Väl godkänd, VG, på hel kurs kan student erhålla när student har VG på mer än 50% av de poäng som är VG-grundande.

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Axelsson, M. & Magnusson, U. (2012). Forskning om flerspråkighet och kunskapsutveckling under skolåren. I: K. Hyltenstam, M. Axelsson, & I. Lindberg (Red.), *Flerspråkighet – en forskningsöversikt* (s. 247–367). Stockholm: Vetenskapsrådet. s. 247–273, 308–367. (87 s)

Bergh Nestlog, E., Danielsson, K., & Krogh, E. (2020). Multimodala elevtexter i geografiämnet: En textstudie på mellanstadiet *HumaNetten*, (44): 11–44. (34 s)

Danielsson, K. & Selander, S. (2018). *Se texten! Multimodala texter i ämnesdidaktiskt arbete*. Malmö: Gleerups (173). s. 13–77. (65 s)

Hammond, J. (2006). High challenge, high support: Integrating language and content instruction for diverse learners in an English literature classroom. *Journal of English for Academic Purposes*, 5(4). 269–283. (15 s)

Holmberg, P. (2019). Grammatik i ett funktionellt perspektiv, I: Liberg C. & J. Smidt (red). *Att bli lärare i svenska.* Stockholm: Liber. s.103-114. (12 s)

Hägerfelth, G. (2011). *Språkarbete i alla ämnen*. Stockholm: Liber. s. 11–98. (88 s)

Jakobson, B. & Axelsson, M. (2017). Building a web in science instruction: Using multiple resources in a Swedish multilingual middle school class. *Language and Education,* 31(6), 479–494. (16 s)

Johansson B, & Sandell Ring A. (2019). Låt språket bära, genrepedagogik i praktiken. Stockholm: Lund studentlitteratur (288 s)

Kuyumcu, E. (2013). Genrepedagogik som verktyg i språk- och kunskapsutvecklande undervisning och lärande. I: Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.). *Svenska som andraspråk: i forskning, undervisning och samhälle.* (2. uppl.) Stockholm: Studentlitteratur AB. s. 605–631. (27 s)

Olvegård, L. (2016). ”Författarna tror de skriver så tydligt” - andraspråksläsares möten med lärobokstexter i historia. I Kindenberg, B. (red.). *Flerspråkighet som resurs: symposium 2015.* Stockholm: Liber, s.155–166. (12 s)

Polias, J. (2007). Assessing learning: a language-based approach. I: Olofsson, M. (red.). *Symposium 2006: bedömning, flerspråkighet och lärande.* Nationellt centrum för sfi och svenska som andraspråk. Stockholm: HLS förlag. (26 s)

Palm, C. (2023) Diskurser om skrivande i styrdokument för svenska som andraspråk på grundläggande och gymnasial nivå inom vuxenutbildning. *Nordic journal of literacy research*, vol 9.1 2023. s.21-38 (18s)

Sandgaard-Ekdahl, H. & Walldén, R. (2022) "Det fattas jättemycket" - genreteoretiska perspektiv på vuxna andraspråkselevers texter och responssamtal. *Forskning om undervisning och lärande*. 2022:2 vol.10 (s.55-87). (33s)

Shanahan, C., & Shanahan, T. (2020). Disciplinary literacy. In J. Patterson (Eds.), *The SAT® suite classroom practice: English language arts/literacy* (pp. 9). New York: College Board. (34 s)

Schleppegrell, M (2016) Systemic Functional Grammar in the K–12 Classroom. I E. Hinkel (Red.), *Handbook of research in second language teaching and learning*, Volume 3 (1 uppl.), 384–396. New York: Routledge. (12 s)

Sellgren, M. (2011). *Den dubbla uppgiften. Tvåspråkiga elever i skolans mellanår arbetar med förklarande genre i SO* (Licentiatavhandling, Stockholms universitet, Centrum för tvåspråkighetsforskning). (99 s)

Uddling, J (2021): To integrate a language focus in a linguistically diverse physics classroom, *Language and Education,* p. 1–20. (20 s)

Walldén, R. (2020). *Pedagogisk kommunikation i svenska som andraspråk*. Lund: Studentlitteratur. (s.11-31, 119-147). (50 s)

Totalt antal sidor: 936
Ytterligare artiklar kan tillkomma med relevans för området (100 s.)

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Övrigt

Kursen är en fristående nätbaserad kurs.